

NÅ ENDRES INNSAMLINGSORDNINGEN

side 2, 3 og 4

RENGJORT PLAST ER BEST
side 7

**KASTER 900 TONN GRUS
I MATAVFALLET** side 5

GI TØY NYTT LIV
side 6

**REKORD-SORTERING PÅ
HEDMARKEN** side 8

VI SER FRAMOVER

En ny milepæl er nådd. I 2017 ble for første gang under 20 prosent av avfallet på Hedmarken restavfall. Det er et mål vi har jobbet for over flere år. Takket være god sortering hjemme hos hver hedmarking, er målet endelig nådd! Fortsatt ser vi at det er mulig å sortere enda bedre. Ved å bruke om igjen mest mulig og gjenvinne avfallet, sparer vi miljøet. Vi skal strekke oss lenger for å bli enda bedre i årene som kommer! Derfor har vi i denne utgaven fokus på flere ting som kan gi enda bedre sortering.

2017 var et utfordrende år. Renovatøren RenoNorden fikk store problemer og gikk konkurs i september. Nortransport tok raskt og smertefritt over innsamlingen av avfall på Hedmarken. Nå går vi et spennende 2018 i møte. Nylig har vi gjort tømmekalenderen digital, slik at alle kan få den på den plattformen de selv ønsker. Fra 30. januar er det oppstart på nye tømmeruter som skal gi en bedre hverdag for renovatører og innbyggere. Vi kan ikke unngå at det blir noe forsinkelser og feil når rutene skal legges om. Men renovatørene er bedre kjent i området og det forventes mindre problemer enn for et år siden.

17. desember i fjor kom EU til en foreløpig enighet om reviderte avfallsregelverk. Materialgjenninningsgraden skal økes ytterligere fram mot 2025 og 2030. Nye ombruks- og gjenninningsordninger må på plass, og innsatsen må økes for å nå målene, også i Norge. De nye målsettingene skal nedfelles i en ny avfallsplan for Hedmarken. Med din hjelp skal vi ta enda flere skritt i retning mindre avfall og mer gjenvinning av materialer i 2018 og årene framover.

Administrerende direktør
Grethe Olsbye

Foto: Karine Bogsti

Fra 30. januar får mange abonnenter nye tømmedager for avfallet. Det skal gjøre hverdagen lettere for både renovatører og innbyggere.

Tirsdag 30. januar er første dag med nye ruter. Rutene blir mer effektive. Tidligere har alt avfall blitt tømt på samme ukedag. Hver abonnent får nå to ulike ukedager å forholde seg til.

De nye tømmedagene ligger inne i tømmekalenderen for 2018, i appen «Min Renovasjon» og om du har SMS-varslings. Har du ikke noen av delene, kan du få oversikt over tømmedagene dine på www.sirkula.no eller ved å kontakte oss (se side 4).

- Vi ser at rutene som kjøres nå ikke er optimale. Derfor har vi sammen med Nortransport utarbeidet nye ruter som skal gjøre hverdagen bedre for både renovatører og abonnenter, sier leder for innsamling i Sirkula, Christian Lie, og understreker at abonnentene kan forholde seg til dagens tømmedager fram til 30. januar.

Nye ruter for en bedre hverdag

Sirkula har tidligere varslet at det vil komme endringer på rutene etter at RenoNorden hadde en trøblete oppstart i 2017.

- Med de gamle rutene har noen av renovatørene måttet lære seg hele 76 ruter, mens de med nye ruter slipper å lære seg mer enn åtte ruter hver. Det reduserer risikoen for manglende tømminger betraktelig, sier Lie.

Sirkula jobber for å gjøre overgangen til nye ruter så smidig som mulig. Nye ruter innebærer at renovatørene skal tømme på adresser de ikke har tømt på tidligere. Det vil dessverre medføre forsinkelser og flere feil en periode. Siden renovatørene nå er kjent i vårt område, regner vi med mindre problemer enn for et år siden. Når rutene skal settes i gang vil noen få et litt lengre opphold enn vanlig mellom to tømminger, mens andre vil få et kortere opphold enn normalt.

De som har lengre opphold enn vanlig kan sette ut en ekstra sekk ved neste tømming.

Viktig å huske:

1. Sett fram beholderen dagen før tømming. Renovatørene begynner arbeidsdagen tidlig.
2. Husk å strø og måke vegene og rundt beholderne slik at renovatørene kommer fram. Vi er opptatt av en trygg arbeidshverdag også på glatte vinterveger på Hedmarken.
3. Om avfallet ditt ikke blir hentet på din tømmedag, er det viktig at du gir oss beskjed om dette. Det kan variere når på dagen renovatøren kommer, så vent til dagen etter tømmedag før du melder fra.

HA MED TØMMEKALENDEREN OVERALT

Nå har tømme kalenderen blitt digitalisert. Nå kan alle få tømme kalenderen i det formatet de selv ønsker.

Nå kan du enkelt få oversikt over dine tømmedager på nett eller mobil. Dette sparer miljøet, samtidig som du kan ha tømmedagene dine på den plattformen du selv foretrekker.

2018 er det første året Sirkula ikke sender ut tømme kalenderer i posten til alle abonnenter. På www.sirkula.no kan du søke opp din adresse og laste ned appen «Min Renovasjon» og få varsling på mobilen, bestille SMS-varsling eller skrive ut tømme kalenderen for din adresse.

Skulle du allikevel ha behov for hjelp til å få tak i tømme kalenderen, kan du ringe oss på 625 43 700 eller sende e-post til post@sirkula.no med navn og adresse, så sender vi en kalender i posten. Alle som har kontaktet oss for å få kalender i posten, vil automatisk få tilsendt tømme kalenderen neste år, med mindre man ber om at den ikke blir sendt.

- Stadig flere tjenester digitaliseres, og tiden er nå også kommet for tømme kalenderen, sier Grethe Olsbye, administrerende direktør i Sirkula IKS.

Tidligere år har Sirkula sendt ut over 40.000 tømme kalenderer i posten til husstandene på Hedmarken.

- Nå kan alle få tømme kalenderen på den plattformen man selv ønsker. Ved ikke å sende ut 40.000 tømme kalenderer bidrar vi til å lage mindre avfall og vi sparer miljøet, sier Olsbye.

Samtidig som det er bra for miljøet, unngår man også kostnadene ved å sende ut 40.000 tømme kalenderer.

Slik får du oversikt over tømmedagene

STEG 1:

Gå inn på www.sirkula.no og skriv inn din adresse i tømme kalender-feltet.

STEG 2:

Du vil da få opp et vindu som viser dine neste tømmedager. Blar du nedover i dette vinduet finner du en lenke for å laste ned appen «Min Renovasjon». Du finner også et felt for å bestille varsling på SMS.

Her kan du laste ned tømme kalenderen for hele året i pdf-format, og skrive ut om du ønsker.

Husk å sette fram beholderne/plastsekken kvelden før. Renovatøren begynner tidlig.

Få varsel om tømning på mobil

Ved å laste ned appen «Min renovasjon» kan du få varsel på mobilen om hva som tømmes og når. Du kan velge selv når du vil ha varselet.

[Last ned i App Store \(iOS\)](#) [Last ned i Google Play\(Android\)](#)

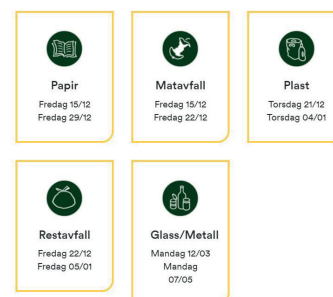
Det er også mulig å bestille varsel via tekstmelding/SMS:

SMS-varselet kommer kl. 19.00 dagen før tømning.

STEG 3:

I det samme vinduet er det en overskrift som heter «Tømme kalender for hele året». Rett under står det «Her kan du laste ned tømme kalenderen for hele året». Klikk her og din tømme kalender vil komme opp. Klikk på utskriftsikonet i nettleseren eller klikk på høyre musetast og velg «skriv ut».

Tømme kalender for hele året

Her kan du laste ned tømme kalenderen for hele året i pdf-format, og skrive ut om du ønsker.

Husk å sette fram beholderne/plastsekken kvelden før. Renovatøren begynner

NYE NETTSIDER

Sirkula har fått helt nye nettsider. De nye sidene er bedre tilpasset lesing på mobilen enn de gamle. Informasjonen på sidene er slik at det flest leter etter, er mest synlig. Sidene er universelt utformet, slik at alle enklest mulig skal finne informasjonen de trenger hos oss, enten man har dårlig syn eller problemer med å konsentrere seg.

Besøk www.sirkula.no for å se de nye sidene!

Foto: Karine Bogseth

Slik ser det ut når grus fyller opp tanken i Mjøsanlegget.
Foto: Mjøsanlegget.

KASTER GRUS FOR ÉN MILLION I ÅRET

I snitt kaster hver innbygger 3,6 kilo grus i matavfallet hvert år. Det koster for både renovasjonsselskapene og innbyggerne.

Mjøsanlegget i Lillehammer tar imot matavfall fra innbyggere i 18 kommuner. I tillegg tar anlegget imot matavfall fra næringslivet. På anlegget gjøres avfallet om til biogass, kompost og våtgjødsel.

Men det er slett ikke bare matavfall som havner hos Mjøsanlegget. Hvert år må det tas ut ca. 900 tonn grus fra anlegget. Det er grus som har blitt kastet som matavfall. Rundt 90 prosent av dette kommer fra husholdningsavfallet. I snitt er det ca. 3,6 kilo pr. innbygger i de 18 kommunene.

- Grus er lite egnet til så vel biogass som kompost og gjødsel, og utgjør mye ekstraarbeid og store kostnader. Folk er blitt

flinke til å sortere, men vi kan alle bli enda litt bedre. Om alle legger ned litt ekstra innsats, vil det ha innvirkning på kostnadene på sikt, sier Tom Werven som er daglig leder på Mjøsanlegget.

Sju ganger i året må Mjøsanlegget tømme sine buffertanker på grunn av dette. Grus i matavfallet gjør også at pumpedeler slites raskere.

- Det tar omtrent ett døgn kontinuerlig arbeid å tømme tanken. I tillegg kommer arbeidet med å bytte deler etter hvert som disse slites ut, sier Werven.

Årlig sliter grusen ut deler for 300.000 kroner. Kostnaden for å tømme tanken er på 90.000 kroner hver gang. Til sammen utgjør dette nærmere én million kroner.

Med ekstrakostnaden og arbeidet som kreves for å ta ut grusen, vil bedre sortering spare eierselskapene og innbyggerne for penger.

Det er både strøgrus, kattesand, jord og lekakuler som kastes i matavfallet. Dette skal ikke kastes i matavfallet. Kattesand skal i restavfallet, lekakuler som ikke-brennbart avfall og jord som hageavfall.

Mjøsanlegget ble satt i drift i år 2000 og eies i dag av GLØR (31 prosent), Sirkula (30 prosent), Horisont Miljøpark (25 prosent), Sør (10 prosent) og MGR (4 prosent). Anlegget var i sin tid verdens første anlegg for behandling av våtorganisk avfall. 6. april 2017 ble et helt nytt anlegg offisielt åpnet.

BLEIER ER RESTAVFALL OG MATAVFALL ER MATAVFALL

Bleier egner seg dårlig til produksjon av biogass. Kast bleiene i restavfallet og la matavfall gå i matavfallet.

Mjøsanlegget gjør matavfallet om til biogass. Bleier passer ikke så godt til drivstoffproduksjon. Bleier som blir sendt til biogassanlegget på Lillehammer, blir sortert ut og sendt tilbake til forbrenning på restavfallsanlegget i Hamar. Dette gir unødvendig transport og behandling. Vi trenger derfor din hjelp til å få bleiene ut av matavfallet og inn i restavfallet.

En plukkanalyse gjennomført i 2015/2016 viser samtidig at det er i underkant av 30 prosent matavfall i restavfallet. Dette er avfall som kan bli til biogass, jord og gjødsel dersom det kastes i matavfall istedenfor restavfall.

La oss sammen bli enda flinkere til å sortere riktig. Kast bleiene i restavfallet og maten i matavfallet.

Sirkula gir også tilskudd på inntil 1.000 kr for innkjøp av tøybleier. I løpet av bleie-karrieren bruker et barn ca. 1 tonn engangsbleier. Ved å gå over til tøybleier sparer man penger og det blir mindre avfall. Du kan lese mer om dette på våre hjemmesider www.sirkula.no.

KLÆR KAN BRUKES PÅ NYTT – UANSETT

Når du kvitter deg med gamle klær og sko, skal de ikke i restavfallet selv om de er ødelagte. Det viktigste er at de er rene og tørre.

På våre gjenvinningsstasjoner står det containere for klær, tekstiler og sko. Alt som leveres håndteres videre av UFF og det meste blir gitt videre til ombruk. I 2015 leverte nordmenn nær 20 millioner plagg til ombruk via UFF, ifølge deres hjemmesider. Det meste kan brukes om igjen, mens det som ikke går til ombruk blir til nye tekstilprodukter.

Ved å få klær, tekstiler og sko ut av restavfallet og i riktig container på gjenvinningsstasjonene, er vi både med på å hjelpe andre og vi sparer miljøet.

Kaster man klær i restavfallet får man ikke brukt det på nytt. Da går det til energigjenvinning, og man må ta i bruk nye råstoffer for å produsere flere klær.

Det eneste som kreves når man skal kaste klær, enten de er ødelagte eller ei, er at de skal være tørre og rene. Pakk tøyet i lukkede poser når det skal leveres til UFF-containerne på våre gjenvinningsstasjoner.

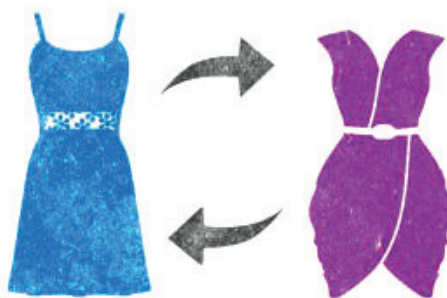
- Det virker kanskje litt rart å vaske klærne før man kaster dem. Men på den måten sørger man for at klærne kan gis videre eller bli til nye tekstilprodukter, sier Terje Dahl, leder for innsamling i Sirkula.

I tillegg til containere på gjenvinningsstasjonen, står det containere til tekstilavfall på de fleste plasser hvor det tidligere sto småsamlere.

VISSTE DU AT...

- Kjøper du et brukt klesplagg i stedet for et nytt hver måned, bidrar du til å spare utslipp av nesten 500 kilo CO² i løpet av ett år?
Kilde: Fretex
- I snitt forbruker nordmenn 35 plagg per person per år. I USA er tallet dobbelt så høyt, og minimumsatsen FN har beregnet er åtte plagg per person per år.

Lever plasten REN

Vi blir stadig flinkere til å sortere plast, men fortsatt kan vi bli bedre på å rengjøre plasten før vi kaster den.

Plast er et stort miljøproblem og det er viktig at den ikke havner ute i naturen. Derfor setter vi stor pris på jobben du gjør med å sortere plastemballasje hjemme.

- Ved å gjenvinne plast sparer vi miljøet for utslipp. For hver kilo plast som gjenvinnes sparer vi to kilo olje, sier KHMS-rådgiver i Sirkula Britt Solvår Morken.

For at plastemballasjen skal bli gjenvunnet er det samtidig viktig at den er ren når den sorteres. Skitten plast lar seg ikke gjenvinne. Det er også mennesker som skal håndtere plasten som er sortert, og skitten plast fører meg seg lukt og bakterier.

Våre siste undersøkelser viser at rundt 10 prosent av plasten som sorteres på Hedmarken er skitten eller tilgriset.

- Selv om man kaster 9 rene ting i beholderen for plastemballasje, kan det være nok at den tiende er skitten for at det ødelegger for gjenvinningsprosessen. Da det presses sammen, sprer skitten seg fort over til de rene tingene, sier Morken.

For enkelt å rengjøre plastemballasjen før den kastes, kan man fjerne matrester og fett før man skyller emballasjen i kaldt vann. En oppvaskbørste kan brukes om det trengs.

En liten innsats hjemme kan være til stor hjelp for miljøet og vil gjøre jobben lettere og bedre for dem som skal håndtere det videre.

Enkle tips for plastemballasje:

1. Tørk ut matrester og fett
2. Skyll emballasjen i kaldt vann. Bruk gjerne oppvaskbørsten om nødvendig.
3. Man kan også bruke restvann fra oppvask eller etter koking av grønnsaker for å få det rent.
4. Bruk sunn fornuft! Er emballasjen for skitten til å få den ren skal den kastes i restavfallet.

VISSTE DU AT...

- Gjenvunnet plast kan bli til barneseter, blomsterpotter, møbler og en rekke andre ting?
- 325 brus korker kan bli til en elevstol?
- Vi reduserer CO²-utslipp med rundt 2,7 kilo per kilo gjenvunnet plastemballasje?
- I 2017 ble det samlet inn om lag 1000 tonn plastemballasje på Hedmarken?

Administrerende direktør Grethe Olsbye
og leder for innsamling Terje Dahl.

Første gang under 20 prosent restavfall

2017 var året vi første gang nådde at under 20 prosent av avfallet ble restavfall. Innføringen av innsamling av glass- og metallemballasje og papir og drikkekartong hjemme, har bidratt godt til utviklingen. Tusen takk for innsatsen alle har bidratt med for å nå denne milepælen.

Nå ønsker vi at enda mindre skal bli restavfall. Vi ser at det fortsatt er mye i restavfallet som kan sorteres ut. Med din hjelp kan Hedmarken vise seg fram som et prakt eksempel på god sortering.

Takk for at du sorterer!

ÅPNINGSTIDER GJENVINNINGSTASJONENE

Hamar (Stavsberg)

Mandag til torsdag kl. 10 – 19

Fredag kl. 10 – 16

Lørdag kl. 09 – 14

Brumunddal

Mandag, tirsdag og torsdag kl. 13 – 19

Onsdag og fredag kl. 10 – 16

Moelv

Mandag og torsdag kl. 13 – 19

Onsdag kl. 10 – 16

Stange

Mandag, tirsdag og torsdag kl. 13 – 19

Onsdag og fredag kl. 10 – 16

Heggvin

Man, ons, tors og fre kl. 08 – 16

Tirsdag 08 – 19

Gålåsholmen mottak for hageavfall

Vinterstengt.

Åpent i sommerhalvåret fra april.

Har du spørsmål?

Ring oss på tlf. 62 54 37 00

hverdager kl. 08-15, eller send

e-post til post@sirkula.no

DET LØNNER SEG Å BRETTE DRIKKEKARTONGENE

I 2017 ble flere på Hedmarken rikere av å ha brettet og sortert drikkekartonger. Returkartonglotteriet i regi av Grønt Punkt deler årlig ut 1,6 millioner kroner i premier. Senest i desember ble en dame fra Hamar

100.000 kroner rikere etter å ha blitt trukket ut som vinner i lotteriet.

For å delta må man skylle og brette kartongen og skrive navn og telefonnummer på før man legger den i papirbeholderen.

Hver enkelt kartong er et lodd i trekningen om 10.000 kroner. Brettet man seks kartonger og stapper

i en syvende til en kubbe, er man med i trekningen om 100.000 kroner.

Det er fire trekninger hvert år.

Utgiver Sirkula info nr. 1, 2018: Sirkula IKS

Telefon: 62 54 37 00 - E-post: post@sirkula.no - Postadresse: Postboks 3, 2301 Hamar

www.sirkula.no - Facebook.com/sirkula

Distribueres: Husstander i Ringsaker, Hamar, Stange og Løten kommune

Red., foto u/kred.: Asgeir Høimoen - Layout og trykk: Flisa Trykkeri